

LJUNGBY
KOMMUN

2009-02-13

2009/0043.618

Barn- och utbildningskontoret
Birgitta Bergsten
Tel. 0372-78 94 88
birgitta.bergsten@ljungby.se

Till
Barn- och Utbildningsnämnden
Ljungby

Förslag till upprättande av rutin för missförhållanden – Lex Sarah

Från 10 juli 2008 gäller ny föreskrift och allmänna råd från Socialstyrelsen, SOSFS 2008:11, tillämpningen av 24a § LSS. Båda gäller anmälningsskyldigheten vid stöd och service till vissa funktionshindrade, den så kallade Lex Sarah.

I kommunen ska finnas skriftliga instruktioner för handläggning av anmälningar av allvarliga missförhållanden. Nämnden ska fastställa rutinen.

Kommunens skyldighet kan kort sammanfattas med att det finns en skyldighet att anmäla missförhållanden, det finns en skyldighet att hålla personalen informerad, det finns en skyldighet för personal att vaka över att enskilda får gott stöd och god service, det finns en skyldighet att ta emot anmälningar, utreda och åtgärda.

Förslag till beslut

Rutinen för missförhållanden – anmälan Lex Sarah ska fastställas inom LSS.

LSS-verksamheten på Barn- och Utbildningsförvaltningen i Ljungby den 13 februari 2009

Birgitta Bergsten
Handikappsamordnare

POSTADRESS
341 83 Ljungby

BESÖKSADRESS
Olofsgatan 9

TELEFON
0372-78 90 00 vx

ORG NR
212000-0670

PLUSGIRO
302 50-5

E-POST
barn.och.utbildningsnamnden@ljungby.se

TELEFAX
0372-78 94 39

WEBBPLATS
www.ljungby.se

BANKGIRO
156-0879

Missförhållanden – Anmälan – Lex Sarah

Avser personer med funktionsnedsättningar enligt 24 a § Lagen om särskilt stöd och service (LSS) samt SOSFS 2008:11.

I kommunen skall finnas skriftliga rutiner för handläggning av sådana anmälningar. Rutinen ska vara fastställd av Barn- och Utbildningsnämnden.

Dessa instruktioner gäller för var och en som fullgör uppgifter enl. LSS

- anställd
- uppdragstagare
- praktikant, eller motsvarande under utbildning
- deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Tillämpning av Lex Sarah innebär

- **Att vaka över sådant som innebär hot mot att enskilda får god omvårdnad, gott stöd och god service och lever under trygga förhållanden**
- **Att vi anmäler allvarliga missförhållanden**

De som arbetar inom LSS-verksamheten har skyldighet att anmäla till socialnämnden om ett barn kan behöva nämndens skydd enligt 14 kap. 1§ Socialtjänstlagen.

Förklaringar

Omsorger

Med omsorger, i denna rutin, menas insatser i form av service och omvårdnad som omfattas av LSS.

I denna skrivelse används begreppen:

Service och omvårdnad

- Hjälp med att äta, dricka, klä sig och förflytta sig
- Hjälp med att sköta personlig hygien
- Insatser för att bryta isolering
- Insatser för att känna trygghet och säkerhet

Allvarliga missförhållanden

- Kan vara både aktiva handlingar eller försummelser
- Övergrepp eller brister, fysiska eller psykiska, i omsorgerna som utgör ett hot mot en enskilds liv och hälsa
- Ett bemötande av personer med funktionsnedsättning som klart avviker från grundläggande krav på respekt för självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet

Övergrepp kan vara

- Fysiska t ex slag, nypningar och hårda tag
- Psykiska t ex hot, bestraffningar trakasserier, skrämelse och kränkningar
- Sexuella trakasserier är ord eller handlingar av sexuellt slag som är ovälkomna eller oönskade

- Ekonomiska t.ex. stöld av pengar eller ägodelar, utpressning och förskingring

Brister i omsorgen kan röra

- Personlig hygien
- Mathållning
- Tand- och munhygien
- Brister i den tillsyn som den enskilde får

Återkommande brister i omsorgerna, som till exempel beror på bristande arbetsrutiner, kan sammantaget utgöra allvarliga missförhållanden även om bristerna var för sig inte kan anses vara det.

Förebygga och förhindra

Samtliga chefer har ett särskilt ansvar för att förebygga och förhindra övergrepp och personskador, bland annat genom att betona den etik som måste vara grunden för verksamheten samt genom utbildning, stöd och handledning till personalen.

Vid anställning av ny personal, då personal återkommer från längre ledigheter, uppdragstagare, när vi tar emot praktikanter eller motsvarade under utbildning, eller deltagare i arbetspolitiska åtgärder finns det anledning att gå igenom de checklistor för introduktion som finns. Diskussioner om mål för verksamheten, etik och moral samt skyldighet att anmäla missförhållanden bör fortlöpande och minst varje år tas upp. Sådan information ska lämnas både muntligt och skriftligt.

Hur går en anmälan till?

Anmälan kan göras både muntligt och skriftligt. En anmälan kan också göras anonymt. Du lämnar den till närmaste chef som är i tjänst. Om den chef som du tänkt lämna anmälan till, själv berörs av innehållet i anmälan går det lika bra att lämna den till Handikappsamordnare eller Administrativ chef, Barn och Utbildningsförvaltningen.

VAD HÄNDER MED ANMÄLAN NÄR DEN MOTTAGITS?

Registrering och information till Barn- och Utbildningsnämnden

1. Är anmälan muntlig? Skriv ner den. Av anmälan skall framgå:
 - Vad det anmälda missförhållandet bestod i
 - Vem anmälaren är, om anmälan inte gjorts anonymt
 - När och hur det allvarliga missförhållandet upptäcktes
2. Tillse att anmälan blir registrerad i diariet (Originalen lämnas till registrator på Barn- och Utbildningsförvaltningen)
3. I den aktuella personakten ska en notering göras om att det finns en diarieakt för anmälan och vilket diarienummer anmälan har
4. Barn- och Utbildningsnämnden ska informeras vid två tillfällen, dels om att anmälan har kommit in och dels när utredningen är avslutad

Arbetsgivaren bör överväga att stöd kan behövas för den eller de som berörs av anmälan. Kontakter med massmedia bör hanteras varsamt med tanke på enskilda personer. Hänvisa gärna till Handikappsamordnare eller Förvaltningschef.

Dokumentation

Det är viktigt att vi har en noggrann dokumentation av anmälningar och utredningar av allvarliga missförhållanden, så att olika riskfaktorer kan identifieras. Syftet med detta är att undvika framtida missförhållanden. Dokumentationen ska utöver vad som ovan angivits innehålla:

1. Vidtagna omedelbara åtgärder
2. Åtgärder på kort sikt
3. Åtgärder på lång sikt

Utredning

Utredning ska inledas omedelbart och senast dagen efter att anmälan togs emot. Utredningen ska genomföras skyndsamt.

Förvaltningschefen utser vem som ska genomföra utredningen.

- Beskriv konkret och sakligt den skada eller risk för skada som uppkommit och om möjligt också orsaken till händelsen
- Vid personskada eller konstaterat/misstänkt fysiskt övergrepp (även sexuella övergrepp) skall medicinsk undersökning ske omedelbart med uttalad frågeställning
- Vårdnadshavare skall snarast underrättas
- Finns misstanke mot enskild personal ska denna/denne avstängas från arbetsplatsen omedelbart efter samråd med facklig företrädare
- Den som svarar för utredningen skall vid behov konsultera kurator, psykolog, sjuksköterska eller annan expert
- Utredningen skall alltid avslutas med ett beslut. Beslutet ska klargöra om den anmälda händelsen var ett allvarligt missförhållande eller inte
- Utredningen skall läggas till diarieakten
- Handlingarna skall förvaras i enlighet med Barn- och Utbildningsnämndens dokumenthanteringsplan

Observera; Har anmälda missförhållanden inte åtgärdats inom en vecka från dagen för anmälan, skall länsstyrelsen underrättas om detta. Ansvarig är utredaren

Åtgärder

Vidta åtgärder omedelbart, dvs samma arbetsdag för att förhindra att missförhållandena fortsätter eller upprepas. Fokusera på den enskilde för att förhindra att missförhållanden som utgör ett hot mot en enskilds liv, hälsa eller säkerhet fortsätter. Vidtagna åtgärder skall dokumenteras och läggas till diarieakten. **Ansvarig är anmälningsmottagaren**

Polisanmälan

Om det finns anledning att anta att en inträffad händelse är brottslig, t ex stöld, misshandel bör nämnden tillsammans med vårdnadshavare ta upp frågan om polisanmälan ska göras.

INSTRUKTIONER FÖR ENSKILD VERKSAMHET

Kommunen skall säkerställa att föreskrifter i SOSFS 2008:11 6 kap. tillämpas

- I verksamhet som kommunen genom avtal enl. 9 § punkt 6 och 9 § punkt 8 LSS överlämnat till enskild att utföra
- I sådan enskild verksamhet från vilken kommunen upphandlar tjänster för att fullgöra skyldigheter enligt LSS

För enskild verksamhet gäller:

1. Den **verksamhetsansvarige** skall se till att skriftliga instruktioner upprättas för handläggning av anmälningar enligt 24a § LSS
2. Den **verksamhetsansvarige** skall se till att personal inom verksamheten får kunskap om instruktionerna. Personalen ska fortlöpande och minst varje år informeras om anmälningsplikten. Sådan information ska lämnas både muntligt och skriftligt
3. Noggrann **dokumentation** av anmälningar och utredningar ska ske. Syfte är att undvika framtida missförhållanden. Dokumentation ska innehålla anmälare om inte anmälan gjorts anonymt, när anmälan togs emot, vilka missförhållandena var och vidtagna åtgärder
4. **Utredning** inleds omedelbart, dvs senast dagen efter anmälan
5. Vidta **åtgärder** omedelbart, dvs samma arbetsdag, för att förhindra att missförhållandena fortsätter
6. Den nämnd som beslutat om insatsen för den enskilde, ska informeras vid två tillfällen, dels om att anmälan har kommit in och dels när utredningen är avslutad
7. Har missförhållandena inte åtgärdats inom en vecka från anmälan, skall den **verksamhetsansvarige** underrätta länsstyrelsen